

4. Katecheze – červen 2026

BŮH BLÍZKY ČLOVĚKU

Téma: Bůh v nebi i na zemi

Když poznáváme nějakého člověka, toužíme vědět, kde bydlí, kde se s ním můžeme setkat apod. Podobná otázka se nabízí i ve vztahu k Bohu: **Kde přebývá?** Zamysleme se nad touto otázkou.

1. Kde je Bůh?

(Mt 5,16; Sk 17,27n)

Zjevení nás poučuje, že Bůh, náš Otec, je v nebi (Mt 5,16) a tam má směřovat člověk, který se chce navěky setkat se svým Stvořitelem.

Boží přebývání v nebi neznamena, že je od nás daleko. Svatý Pavel učí: *„Ve skutečnosti není daleko od nikoho z nás. Neboť v něm žijeme, pohybujeme se a jsme“ (Sk 17,27n).*

Bůh je všude skrze svou všudypřítomnost. To znamená, že svou tvořivou všemohoucností je přítomen v každém svém stvoření. Bůh také vidí nás i všechna stvoření. Jinými slovy, je všude přítomen skrze své nekonečně dokonalé poznání.

2. Jak se lze na zemi setkat s Bohem?

(Mt 28,20; Ef 3,17; Mt 18,20; Mt 25,40)

Ježíš Kristus, Bůh-Člověk, který vstoupil na nebesa, dal zaslíbení: *„A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa“ (Mt 28,20).*

A skutečně, Spasitel s námi zůstal – reálně a pravdivě – pod eucharistickými způsoby. Můžeme se s ním setkávat nejen při adoraci Nejsvětější svátosti, ale také se s ním sjednotit díky svatému přijímání. Také ostatní svátosti nám umožňují setkávat se s Bohem, který nám uděluje spásné milosti.

Boží Syn, věčné Boží Slovo, je přítomen také jako Pravda ve svém slově. Můžeme ho přijmout, když s vírou přijímáme zjevenou pravdu. Díky víře může Ježíš Kristus přebývat v nás, jak to přeje všem věřícím svatý Pavel: *„Ať Kristus skrze víru přebývá ve vašich srdcích“ (Ef 3,17).*

S Bohem, Spasitelem, se lze setkat i tehdy, když se shromažďujeme ve jménu Ježíše Krista, jak to sám slíbil slovy:

„Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich“ (Mt 18,20).

Na zemi se s Bohem můžeme nejen setkávat, ale také mu prokazovat lásku. Ježíš řekl:

„Amen, pravím vám: Cokoli jste učinili jednomu z těchto mých nejmenších bratří, mně jste učinili“ (Mt 25,40).

3. Kdy Bůh přebývá v člověku?

(Jan 14,23; 1 Kor 3,16n; 6,19)

Bůh, který je v nebi, může přijít k člověku a přebývat v jeho duši. Může ji proniknout a připodobnit k sobě, jako to činí oheň s kovem vloženým do jeho plamenů.

Ježíš Kristus to slíbil všem, kdo ho milují a žijí podle jeho nauky:

„Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek“ (Jan 14,23).

Tak se může srdce člověka stát místem přebývání Otce, Božího Syna i Ducha Svatého.

Třetí božská Osoba si přeje zacházet s duší i tělem člověka jako se svým chrámem (srov. 1 Kor 3,16n; 6,19), v němž bude vzdáván kult *„v Duchu a v pravdě“* (srov. Jan 4,24), v němž se z jeho vnuknutí – navzdory naší slabosti – bude neustále pozvedat modlitba (srov. Řím 8,26) a Bohu bude přinášena oběť (srov. Řím 12,1), spočívající ve zřeknutí se vlastní vůle, aby se plnila pouze vůle Boží: jen to, *„co je dobré, Bohu milé a dokonalé“* (srov. Řím 12,2).

Ježíš Kristus jasně stanovil podmínku, která musí být splněna, aby Bůh mohl přebývat v člověku. Touto podmínkou je láska k Bohu projevovaná zachováváním Kristovy nauky.

„Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo...“ (Jan 14,23).

Bez lásky se nelze setkat s Bohem-Láskou.

4. Jak rozumět pravdě, že všudypřítomný a neměnný Bůh může přijít a přebývat v lidské duši?

Neměnný Bůh je všude přítomen skrze svou tvořivou všemohoucnost a skrze své poznání. Žádné stvoření se nemůže vzdálit této všemohoucnosti, protože by přestalo existovat. Nikdo se také nemůže skrýt před Božím poznáním. Žalmista se ptá:

„Kam odejdu před tvým duchem, kam uprchnu před tvou tváří?“ (Žl 139,7).

Bůh si však přeje být v nás přítomen ještě jiným, dokonalejším způsobem: skrze svou lásku. K tomu však musí člověk dát svůj souhlas.

Když dobrovolně plní Boží přikázání, zachovává nauku danou Kristem a podle ní utváří svůj život, tehdy je v něm Bůh přítomen skrze milost lásky. Člověk obklopený Boží láskou je Bohem proniknut podobně, jako je vzduch prostoupen vůní rozlitého růžového oleje.

Boží přicházení k člověku nespočívá v nějakém prostorovém přesunu Stvořitele. Bůh existuje mimo veškerý prostor. Jeho přicházení není ani nějakou jeho proměnou. To, co Písmo svaté nazývá „přicházením“ Boha, je ve skutečnosti přitažením člověka k Bohu, proniknutím člověka Bohem, který je všude, avšak jako láska přebývá pouze v srdcích těch, kdo skutečně milují.

Lze to přiblížit pronikáním slunečních paprsků do příbytků. Když svítí slunce, jeho paprsky osvětlují vše kromě těch místností, jejichž okna jsou zakryta závěsy nebo žaluziemi. Jakmile se však okna odkryjí, sluneční paprsky okamžitě proniknou dovnitř.

Podobným způsobem Bůh přichází a přebývá v člověku. Když člověk – povzbuzen Boží milostí – touží milovat, dovoluje, aby byl zcela proniknut Boží láskou, a Bůh-Láska v něm přebývá a miluje v něm.

Katechismus o tom říká:

„Když věříme v Ježíše Krista, máme účast na jeho tajemstvích a zachováváme jeho přikázání, sám Spasitel přichází, aby v nás miloval svého Otce a své bratry, našeho Otce i naše bratry“ (srov. KKC 2074).